

Johan Bergström Hyldahl Realistiska vändningar styrka i absurt verk

"Winterreise", 2015, 4K video med stereoljud, längd 16 min. Foto: Johan Bergström Hyldahl

Inte bara en gorilla utan även månen söker sig ut på irrfärder i Johan Bergström Hyldahl nya verk "Winterreise". Flygandet bildar en röd tråd genom filmen – en annan tråd är musiken

Johan Bergström Hyldahl

Utställning

Var: Cecilia Hillström Gallery

TOM 7 november

Ibland går det fort i konstvärlden. Johan Bergström Hyldahl har knappt hunnit examineras från konsthögskolan och han har redan hunnit med två galleriutställningar hos Cecilia Hillström och det med omfattande videoverk.

Tidigt förra året visade han verket "Dear Jesus, so something" vilket på flera plan tittade tillbaka på framtiden, såsom den såg ut från en amerikansk sextiotalshorisont. Med det nya verket "Winterreise" rör han sig i stället i en samtida, Europeisk terräng.

I bakgrunden finns den sanna historien om en österrikisk skärmflygare som hamnade i ett märkligt oväder och drogs flera tusen meter upp i luften men ändå mirakulöst överlevde. Johan Bergström Hyldahl har sedan tvistat till historien och av denna skärmflygare har det blivit den tyska gorillan Katarina, även hon djupt engagerad i flygandets ädla konst.

"Winterreise" är som man förstår en surrealistisk berättelse med många historiska och associativa lager. Eller kanske skall man tala om den som en väv, flätat med flera olika trådar.

SvD

Publicerad 2015-10-15

Flygandet bildar en röd tråd genom filmen där inte bara gorillan utan även månen söker sig ut på irrfärder. En dag, berättats det, bestämde sig månen för att inte längre snurra runt jorden. Kanske kände den sig sedan länge ignorerad, resoneras det.

En annan viktig tråd hittar vi i musiken som liksom driver berättandet vidare genom sin väldigt påtagliga närvaro; det är för övrigt ett stycke av Franz Schubert som har gett verket dess titel. Språkdräkten utgör ytterligare en tråd. Om det amerikanska dominerade i "Dear Jesus, do something" finner vi här en excess i tyska referenser; inte nog med att berättarrösten är på tyska och att musiken är högstämt tysk, här finns också referenser till den tyska romantiken och typografin är så klart frakturstil.

Månens flykt från sin omlopps bana framstår först som en poetisk tankegång, men mitt i detta ger verket plötsligt exempel på vad som skulle ske om den faktiskt försvann.

Precis som verkligheten kan vara påtagligt överklig, slår det absurda ibland över i det realistiska i Johan Bergström Hyldahls verk. Månens flykt från sin omlopps bana framstår först som en poetisk tankegång, men mitt i detta ger verket plötsligt exempel på vad som skulle ske om den faktiskt försvann: Klimatet skulle förändras, fåglar skulle tappa orienteringen. Musiken ligger länge som ett ljud utanför själva historien, men spelar en faktisk roll när vi plötsligen får följa en balettdansös. Flygandet får en brutalt realistisk sida när vi plötsligen ser en hök som kalasar på en ännu levande duva.

Dessa vändningar mot det realistiska är verkets verkliga styrka. Surrealistiskt poetiska verk genererar i allmänhet en massa mening eftersom det uppstår associationer mellan tecknen; alla tyska referenser i "Winterreise" är sådant exempel.

Samtidigt finns det något bekvämt med sådana grepp: bara det finns tillräckligt många referenser uppstår meningar oaktat vad konstnären har tänkt och tyckt. Men när Johan Bergström Hyldahl drar absurdismen in i realismen, tar han tag i tolkningskedjan och får den att betyda något eget. Detta "egna" är förvisso inte alldeles lätt att förstå, men tilltalet gör det engagerande och roligt att försöka.

Håkan Nilsson